

droomen uitleggend". Welk een suggestieve kracht in de houdingen van den verteller, opgaand in de bewogen actie van het droomverhaal, en van de omstanders in hun uitingen van verbazing, ontroering en andere gewaarwordingen. Hoe vol emotie is de beweging in Jozef's rechterhandgebaar en in de voorover-buiging van zijn hoofd, beide gericht naar den grijsaard, gezeten naast het hooge staatsiebed, waarin de oude vrouw, opgerezen, met groote oogen van uiterste verwondering en nieuwsgierigheid, te luisteren zit. Verschillende andere gebarende gestalten met koppen, die ieder een eigen gemoedstaal spreken, staan en zitten achter Jozef, den linkerhoek der schilderij vullend. De geheele uitbeelding van het onderwerp is van een machtige epische expressie, doortrild van het schokkend verhaal en nog versterkt door het contrast met een aardig détail, een trekje van humor en huiselijke realiteit van typisch-Hollandschen aard, zooals de groote meester die ook in zijn grootste en dichtstrijkste composities niet versmaadde: het rustig en ongestoord slapende hondje, genoegelijk inéengerold liggende aan de voeten van den luisterenden ouden man.

Een tweede bruikleen is een fijnkleurig, stil afgestemd portret tegen goudgrond, van de hand van een onbekend Meester der 15de eeuw. Slechts een smal, wit halskraagje verlevendigt den zeer donkeren hoofdtoon dezer beeltenis met den koelen, kalmen opslag der grijze oogen, het fijne, sluike haar langs het linkeroor, het zwarte mutsje, dat het hoofd omsluit, het zwarte onderkleed en het eveneens zwarte overgewaad met bruin-grijs bont.

Evenals het vorige is ook het verfijnd doorwerkte Mansportret van G o s s a e r t uit voormelde Haagsche verzameling. Het is rijker van coloriet, levendiger en sterker van effect door den harmonieusen samenklank van het diepe zwart van den fluweelen tabbaard en van de muts, die hoofd en gelaat omlijst en waaronder eenige subtiel gepenseelde krulharen ontsnappen, met de warm-roode, genuanceerde kleur der mouwen. Heel marquant is het donker-vaal, streng en somber gezicht met den vasten blik onder de houtskool-zwarte wenkbrauwen, de van resolute wilskracht en intelligentie sprekende lijntjes en groefjes tusschen neus en bovenlip. De fijn geteekende vingers zijn, als in berustende overgave, tezamen gehouden op den onderrand der schilderij.

Tot de collectie-F. J. E. Horstmann te Wassenaar behoort het tot dusver eenig-bekende stilleven van J u d i t h L e y s t e r (h. 68, b. 62.50 c.M.), mooi en behagelijk van kleur, stemmig van opvatting, zorgvuldig gedaan. Het streeft geenszins naar den exuberanten praal, de kostelijke sappigheid van kleur, het petillante lichtgeflonker der stillevens van een van Beyerens, noch naar het boeiend contrast, den voornamen rijkdom van schakeering, als aan zoovele werken van Kalff eigen zijn, maar het is niettemin een smaak-